

ABFE-BEOORDELINGSREGELS TOETSVRAGEN BIJ TIJDSCHRIFTARTIKELN

Beoordelingsregels van het Accreditatie Bureau Format E-learning (ABFE) voor de accreditatie van toetsvragen bij tijdschriftartikelen

Versie 1 januari 2015

1. Inleiding

Het lezen van een wetenschappelijk artikel kan leerzaam zijn. Hoe leerzaam hangt af van diverse factoren, zoals de inhoud en vorm van het artikel, de aandacht van de lezer, reflectie van de lezer op wat is gelezen, enz. Om het lezen van een wetenschappelijke artikel accreditabel te maken, worden toetsvragen aan het artikel¹ gekoppeld. Deze toetsvragen zijn niet alleen om te controleren of het artikel wel goed wordt gelezen, maar ook om te bevorderen dat wat is gelezen beklijft, dat de lezer reflecteert op wat is gelezen, en dat de lezer de nieuwe informatie ook kan toepassen in de praktijk. Dit kan bijvoorbeeld door de lezer informatie uit het artikel te laten toepassen op een patiëntcasus, die nog niet in het artikel wordt beschreven. Goede toetsvragen hebben niet alleen een controlerende functie, maar stimuleren ook het leren van de lezer.

In de praktijk blijkt slechts een deel van de wetenschappelijke artikelen, geschikt te zijn als drager van onderwijs. Kwalitatief goede artikelen kunnen bijvoorbeeld minder geschikt zijn als drager van onderwijs, omdat het artikel maar één boodschap heeft, die al in de samenvatting wordt gegeven. De toetsvragen moeten dan wel inzoomen op details in de onderzoeksmethoden en hebben daardoor te weinig relevantie voor de beroepsuitoefening. Om in aanmerking te komen voor accreditatie gelden de volgende uitgangspunten voor het artikel en bijbehorende toetsvragen:

- goede inhoudelijke kwaliteit van het artikel en van de toetsvragen;
- goede didactische kwaliteit van het artikel en van de toetsvragen (in combinatie bieden zij voldoende leerstof en zetten zij aan tot leren);
- relevantie van het artikel en van de toetsvragen voor de beroepsuitoefening;
- de tijdsinspanning en het resultaat van de deelnemers zijn controleerbaar.

In de volgende paragraaf zijn deze uitgangspunten uitgewerkt in voorwaarden voor het toekennen van accreditatie door het Accreditatie Bureau Format E-learning (ABFE).

2. Voorwaarden voor het toekennen van accreditatie door het ABFE

‘Toetsvragen bij tijdschriftartikelen’ vormen een specifieke vorm van accreditabele deskundigheidsbevordering. Om in Nederland tot een gestandaardiseerde kwaliteitsborging te komen van deze vorm van deskundigheidsbevordering dient aan een aantal voorwaarden voldaan te worden alvorens accreditatie voor het ontwikkelen van ‘toetsvragen bij tijdschriftartikelen’ toegekend kan worden door het Accreditatiebureau Format E-learning (ABFE). Deze voorwaarden/kwaliteitseisen vallen globaal uiteen in eisen aan:

- het tijdschriftartikel;
- de toetsvragen;
- de deelnemer;
- de elektronische uren-toekenning.

2.1 Eisen aan tijdschriftartikel

- Wetenschappelijke kwaliteit:
 - Het artikel is gepubliceerd in een PUBMED-geregistreerd/peer reviewed tijdschrift.
- Didactische kwaliteit:
 - Het artikel heeft voldoende informatiedichtheid en bevat voldoende leerpunten om toetsvragen te rechtvaardigen.
 - De inhoud (boodschap) van het artikel is relevant voor de praktische beroepsuitoefening van de doelgroep(en) waarvoor accreditatie wordt aangevraagd.
- Tijdsbesteding
 - De tijdsbesteding aan het lezen van het artikel en maken van de toetsvragen bedraagt minimaal 3 kwartier en maximaal 1,5 uur (aangezien er standaard 1 accreditatie-uur tegenover staat).

2.2 Eisen aan de toetsvragen

- De toetsvragen zijn ingedeeld in vier fasen die zijn gebaseerd op de Leercyclus van Kolb (zie bijlage ‘Schema Toetsvragen tijdschriftartikel’ voor de toelichting).
- Op basis van deze fase-indeling worden de volgende eisen gesteld aan de toetsvragen:
 - Fase 1 (waarnemen/ lezen artikel): gevraagd wordt naar de (feitelijke) inhoud van het artikel;
 - Fase 2 (reflecteren/ overdenken): reeds bestaande kennis wordt opgefrist; gevraagd wordt naar wat uit andere bronnen bekend is over de onderwerpen die in het artikel worden behandeld, of naar wat de lezer zelf over deze onderwerpen weet;
 - Fase 3 (inzicht/ verbinden): wat is nieuw, wat voegt het artikel toe aan de bestaande kennis, waarin verschilt het artikel van de bestaande kennis (verbinden van fase 1 en 2);
 - Fase 4 (actief experimenteren/ toepassen): toepassen van de nieuwe kennis (fase 3) op (patiënt)cases.

- De 4 fasen worden in deze vaste volgorde doorlopen.
- Iedere fase telt minstens 1 à 2 toetsvragen. Het aantal toetsvragen per onderdeel kan variëren afhankelijk van het onderwerp en de beschikbare bronnen.
- Een toets bestaat minimaal uit 10 meerkeuzevragen.
- Toetsvragen kunnen bestaan uit een combinatie van inleidende tekst, stelling(en), casusbeschrijving, ondersteunende illustraties, een vraag en minimaal 3 antwoordopties.
- De toetsvragen zijn gebaseerd op het artikel en betrouwbare, voor de deelnemer toegankelijke (externe) bronnen (o.a. richtlijnen van wetenschappelijke verenigingen, artikelen PUBMED-tijdschriften, bij voorkeur open access).
- De toetsvragen worden in volgorde doorlopen, waarbij tussentijds relevante bronnen worden geraadpleegd.
- De toetsvragen zijn toetstechnisch van voldoende kwaliteit (d.w.z. voldoen aan de kwaliteitscriteria zoals die ook in de medische opleiding en voortgangstoets worden gehanteerd) en dienen aan te zetten tot nadenken. De antwoorden dienen niet eenvoudig 'scannend' uit het artikel te kunnen worden gehaald, waarbij opgemerkt moet worden dat de vragen behorend bij fase 1 wel uit het artikel herleid moeten kunnen worden.

2.3 Eisen aan de deelnemer

- Een deelnemer is geslaagd als hij minimaal 70% van de vragen correct heeft beantwoord.
- Als een deelnemer niet is geslaagd, wordt alleen getoond welke vragen hij goed of fout heeft.
- Als een deelnemer wel is geslaagd, worden tevens alle juiste antwoorden getoond.
- Een deelnemer heeft 3 toetspogingen, d.w.z. maximaal 2 herkansingen bij resultaat <70%.
- Bij elke herkansing wordt de volgorde van de antwoordmogelijkheden per vraag gewijzigd. De volgorde van de vragen blijft ongewijzigd.
- De toets heeft een waarde van 1 accreditatie-uur.

2.4 Eisen aan de elektronische uren-toekenning

- Automatische verwerking in GAIA vindt plaats als de deelnemer is geslaagd voor de toets en als de toets is geaccrediteerd voor het specialisme van de deelnemer.

¹ gebaseerd op format ontwikkeld door het NTVG, 2013